

**Evaluarea adecvată a efectelor potențiale ale
planurilor sau proiectelor asupra ariilor
naturale protejate de interes comunitar**

Paul BELDEAN

Directiva Habitate -Art. 6.3.

Orice plan sau proiect care nu are legătură directă sau nu este necesar pentru gestionarea sitului, dar care ar putea afecta în mod semnificativ situl, singur sau în combinație cu alte planuri sau proiecte, trebuie supus unei evaluări corespunzătoare a efectelor potențiale asupra sitului, în funcție de obiectivele de conservare ale acestuia. În funcție de concluziile evaluării respective și în conformitate cu dispozițiile aliniatului (4), autoritățile naționale competente aprobă planul sau proiectul doar dacă au constatat că nu are efecte negative asupra integrității sitului respectiv și, după caz, după ce au consultat opinia publică.

Evaluare adecvată este obligatorie pentru orice plan/proiect care poate afecta în mod semnificativ o arie naturală protejată de interes comunitar, singur sau în combinație cu alte proiecte.

PROCEDURA DE EVALUARE ADECVATĂ
presupune parcurgerea următoarelor etape

- **etapa de încadrare**
- **etapa studiului de evaluare adecvată**
- **etapa soluțiilor alternative**
- **etapa măsurilor compensatorii, atunci când nu există soluții alternative și când impactul negativ persistă**

ETAPA DE ÎNCADRARE

Autoritatea competentă stabilește și decide dacă planul/proiectul este susceptibil a avea un **impact negativ semnificativ** pe baza informațiilor puse la dispoziție **de către titularul planului/proiectului** (date științifice culese din teren/informații/studii bibliografice) și prin **vizite pe amplasament**;

Autoritatea competentă pentru protecția mediului poate solicita și **sprijinul altor autorități/instituții** relevante în domeniul protecției naturii, precum și **orice alte informații** în cazul în care cele existente nu sunt suficiente pentru luarea unei decizii.

În urma **parcurgerii etapei de încadrare**, autoritatea competentă pentru protecția mediului va decide:

- **emiterea „Declarației autorității responsabile de monitorizarea siturilor Natura 2000”** pentru planurile/proiectele pentru care s-a decis că nu au impact semnificativ;
- **realizarea studiului de evaluare adecvată** pentru planurile/proiectele pentru care s-a luat decizia că pot avea impact semnificativ asupra integrității ariilor naturale protejate de interes comunitar.

ETAPA STUDIULUI DE EVALUARE ADECVATĂ

Studiul de evaluare adecvată trebuie să furnizeze:

I. Informații privind planul/proiectul supus aprobării:

- denumirea, descrierea, obiectivele și localizarea geografică;
- modificările fizice (exacări, consolidări, dragări, etc) care decurg din implementare;
- resursele naturale necesare (preluare de apă, resurse regenerabile și neregenerabile, etc);
- emisii și deșeuri generate;
- durata construcției, funcționării, dezafectării și eșalonarea perioadei de implementare;
- descrierea proceselor tehnologice ale proiectului.

II. Informații privind aria naturală protejată de interes comunitar afectată de implementarea planului/proiectului:

- suprafața ariei;
- tipuri de ecosisteme;
- tipurile de habitate și speciile care pot fi afectate;
- prezența, localizarea, populația și ecologia speciilor și/sau habitatelor prezente pe suprafața și în vecinătatea planului/proiectului;
- descrierea funcțiilor ecologice ale speciilor și habitatelor de interes comunitar afectate;
- statutul de conservare al speciilor și habitatelor de interes comunitar;
- structura și dinamica populațiilor afectate;
- relațiile structurale și funcționale care creează și mențin integritatea ariei protejate;
- obiectivele de conservare ale ariei naturale protejate de interes comunitar;
- descrierea stării actuale de conservare a ariei naturale protejate de interes comunitar.

În cadrul studiului de evaluare adecvată este evaluat în mod corespunzător impactul asupra fiecărei specii și fiecărui habitat de interes comunitar din fiecare arie naturală protejată de interes comunitar posibil afectată de implementarea planului/proiectului.

III. Identificarea și evaluarea impactului:

- direct și indirect;
- pe termen scurt și lung;
- din faza de construcție, de operare și de dezafectare;
- rezidual;
- cumulativ.

Evaluarea impactului în cadrul studiului se face pe baza următorilor **indicatori cheie cuantificabili**:

- procentul din suprafața habitatului care va fi pierdut;
- procentul pierdut din suprafețele folosite pentru hrănire, odihnă și reproducerea speciilor de interes comunitar;
- fragmentarea habitatelor de interes comunitar;
- durata sau persistența fragmentării;
- durata sau persistența perturbării speciilor;
- schimbări în densitatea populațiilor (nr. indivizi/suprafață);
- indicatorii chimici cheie.

IV. Măsurile de reducere a impactului sunt stabilite în funcție de impactul negativ posibil al planului/proiectului.

Măsurile de reducere trebuie:

- să fie parte integrantă din planul/proiectul propus;
- să vizeze direct impactul;
- să fie funcționale la momentul producerii impactului negativ;
- să aibă la bază cele mai recente date științifice din teren.

Studiul trebuie să evidențieze clar resursele financiare necesare pentru implementarea măsurilor de reducere a impactului. De asemenea, în studiu trebuie să se regăsească calendarul de implementare și monitorizare, precum și persoana responsabilă de implementarea măsurilor de reducere a impactului.

În urma parcurgerii etapei studiului de evaluare adecvată, autoritatea competentă pentru protecția mediului decide:

- emiterea avizului Natura 2000
- trecerea la etapa soluțiilor alternative

Aprobarea planului/proiectului (emiterea avizului Natura 2000) se va face doar dacă măsurile de reducere propuse reduc semnificativ sau elimină impactul planului/proiectului asupra speciilor și habitatelor de interes comunitar.

ETAPA SOLUȚIILOR ALTERNATIVE

Etapa soluțiilor alternative constă în descrierea soluțiilor alternative care duc la eliminarea sau reducerea semnificativă a impactului.

Soluțiile alternative identificate în această etapă vor fi **evaluate distinct**, folosindu-se aceleași criterii ca și la evaluarea variantei inițiale.

Tipuri de soluții alternative: locații diferite, cabluri subterane în locul celor aeriene, modificarea calendarului de efectuare a lucrărilor, etc.

Criteriile economice sau alte criterii de evaluare nu pot prevala în fața criteriilor ecologice!

Se va alege **soluția alternativă cu impactul negativ cel mai redus** asupra habitatelor, speciilor și ariei naturale protejate de interes comunitar.

În urma **parcurgerii etapei soluțiilor alternative**, autoritatea competentă pentru protecția mediului decide:

- **emiterea avizului Natura 2000** dacă se identifică o **soluție alternativă** care elimină sau reduce semnificativ impactul;
- **respingerea solicitării** dacă niciuna dintre soluțiile alternative nu elimină sau reduce semnificativ impactul și nu există motive imperative de interes public major;
- completarea studiului cu **măsuri compensatorii** dacă nici una din soluțiile alternative propuse nu elimină sau reduce semnificativ impactul, dar planul/proiectul trebuie realizat din **motive imperative de interes public major**, inclusiv de natură socială sau economică.

ETAPA MĂSURILOR COMPENSATORII

Măsurile compensatorii reprezintă “ultima soluție” pentru implementarea unui plan/proiect care are impact semnificativ negativ asupra unei arii naturale protejate de interes comunitar, dar trebuie realizat din motive imperative de interes public major, inclusiv de natură socială sau economică.

Autoritatea competentă pentru protecția mediului solicită titularului informații suplimentare care vor fi incluse în studiul de evaluare adecvată:

- descrierea măsurilor compensatorii;
- descrierea modului în care măsurile contribuie la menținerea coerenței rețelei Natura 2000;
- locația stabilită pentru implementarea măsurilor compensatorii;
- modul în care măsurile compensatorii vor asigura aceleași funcții ecologice;
- descrierea relației dintre obiectivele de conservare și interesul public major invocat;
- situația juridică a terenului pe care se vor implementa măsurile compensatorii;
- monitorizarea implementării măsurilor compensatorii.

O arie naturală protejată de interes comunitar nu trebuie să fie afectată în mod ireversibil de către un plan/proiect înainte ca măsura compensatorie să existe deja.

Constituie “**Motive de interes public major, inclusiv de ordin social și economic**” următoarele situații:

- acțiunile sau politicile care au ca scop protecția sănătății (prevenirea epidemiilor, a accidentelor, etc), securității publicului (prevenirea împotriva dezastrelor naturale) și mediului;
- politicile fundamentale pentru țară sau societate;
- activități de ordin social sau economic (crearea unui număr mare de locuri de muncă pe termen lung, asigurarea competitivității economice la nivel global și regional, etc).

Autoritatea competentă pentru protecția mediului decide care sunt motivele de interes public major, iar justificările vor fi analizate de Comisia Europeană.

Măsurile compensatorii trebuie evaluate pentru a stabili dacă:

- **sunt adecvate** ariei protejate și reușesc să compenseze impactul cauzat de implementarea planului/proiectului;
- au capacitatea de a **menține coerența** rețelei Natura 2000;
- sunt **fezabile și funcționale** în momentul în care impactul asupra ariei naturale protejate are loc.

În cazul în care planul/proiectul afectează o arie naturală protejată de interes comunitar care adăpostește un tip de **habitat natural prioritar** și/sau o **specie prioritară**, pot fi invocate doar considerente legate de sănătatea umană, securitate publică ori considerente benefice pentru mediu sau alte motive imperative de interes public major.

După **parcurerea etapei măsurilor compensatorii** autoritatea competentă pentru protecția mediului decide:

- **Emiterea avizului Natura 2000** dacă prin implementarea măsurilor compensatorii se asigură coerența rețelei Natura 2000 și statutul favorabil de conservare al speciilor și /sau haibitatelor;
- **Respingerea solicitării.**

În cazul planurilor sau proiectelor care se supun SEA/EIA, evaluarea adecvată este parte integrantă din aceasta, iar avizul de mediu respectiv acordul de mediu vor include concluziile evaluării adecvate.

Vă mulțumesc !